

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN İLK YARDIM BİLGİ DÜZEYLERİ VE TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Galip USTA¹

Uçar KÜÇÜK¹

Kemal TORPUŞ²

Özet

Amaç: Bu çalışma, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ilkyardım bilgi düzeylerini ölçmek ve yapılacak eğitim çalışmalarına karşı tutumlarını saptamak amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışmaya, Artvin Meslek Yüksekokulu Ormancılık ve Orman Ürünleri Programından 188, Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programından 55 öğrenci olmak üzere, toplam 243 öğrencisi katılmıştır. Katılımcılara hazırlanan 23 soruluk anket formu uygulanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin ilkyardım bilgi puanı (İBP) ortalaması 5,96 olarak bulunmuştur. Kadınların İBP ortalamaları 6,45, erkeklerin 5,91'dir. Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı öğrencilerinin İBP ortalamaları (7,37), Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerinin İBP ortalamalarından (5,55) anlamlı olarak yüksektir. En çok doğru yanıt verilen sorular ilkyardımın tanımı ve uygulamaya yetkili kişiyi bilme, en az doğru yanıt verilen ise korozif maddelerin içilmesi durumunda yapılacakları bilme konusudur. Araştırmaya katılanlardan 164 (%67,5) öğrenci, ilkyardım eğitimi almak istediklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Öğrencilerin ilkyardım bilgi puanlarının orta düzeyde olduğu ve %55,2'sinin ilkyardım dersi verilmesine ve de yapılacak olan eğitim çalışmalarına karşı istekli oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Eğitim, İlk Yardım Bilgi Düzeyi, İlk Yardım Eğitimi.

AN INVESTIGATION INTO VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS' FIRST AID KNOWLEDGE AND ATTITUDES

Abstract

Objective: This study aims to determine the knowledge levels of vocational school students and to investigate their attitudes towards the educational activities to be held.

Materials and Methods: A total of 243 students participated in this study, 188 from Artvin Vocational School Forestry and Forest Products Program (FFPP) and 55 from Civil Defense and Firefighting Program (CDFP). A questionnaire including 23 items was conducted.

Findings: The first aid knowledge (IBP) score average of the students was found to be 5.96. The IBP average of women was 6.45, and that of men was 5.91. IBP average of the CDFP students (7.37) was significantly higher than the IBP average of the FFPP students (5.55). The most correctly answered

¹ Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi SHMYO ilk ve Acil Yardım Programı- Artvin, galipusta@artvin.edu.tr

² Öğr. Gör., Artvin Çoruh Üniversitesi Artvin MYO Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı

question was about the definition of first aid and the first aid person in charge; and the least one was about the things should be done if someone exposes to corrosive substances. 164 (67.5%) of the participants stated that they wanted to receive first aid training.

Result: It was observed that the students' first aid knowledge scores were intermediate; and 55.2% were willing to grant first aid course and to do educational activities.

Keywords: Vocational Education, First Aid Information Level, First Aid Training.

Giriş

Acil durumlarda yeterli ilkyardım ve acil bakım müdahalesi yapılmadığı için milyonlarca insan hayatını kaybetmekte ya da engelli kalmaktadır. Başarılı ilkyardım müdahalesi, afetler ve günlük acil durumlarda yaralanmanın etkisini azaltarak, ölüm oranının azalmasına etki eder. Profesyonel acil yardım gelene kadar, ilkyardım müdahalesi ile hayatı kurtarıcı önlemler alınabilir (IFRC, 2011:1). İlk yardımın tanımı, yaşamı tehdit eden acil durumlarda, olay yerinde bulunan kişiler tarafından mevcut imkânlar kullanılarak yapılan ilaçsız uygulamalardır (Kaplan, 2016:2-3). Sağlık Bakanlığı İlk Yardım Yönetmeliği'nde, ilkyardım "herhangi bir kaza veya yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması veya durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalar" şeklinde tanımlanmıştır. Aynı yönetmeliğe göre "iş sağlığı ve güvenliği kapsamında, az tehlikeli iş yerlerinde, her 20 çalışan için bir ilkyardımcı, tehlikeli iş yerlerinde her 15 çalışana kadar bir ilkyardımcı, çok tehlikeli iş yerlerinde de her 10 çalışana kadar bir ilkyardımcı" bulundurulması zorunlu kılınmıştır (SB, 2015:5).

İlkyardımın tanımında belirtilen amaçlar doğrultusunda müdahale işlemini gerçekleştiren kişilere ilkyardımcı denir. Hastane öncesi acil sağlık sisteminde bireyin, ilkyardımcı olarak bazı görevleri bulunmaktadır. Bu görevler genel olarak; olay yeri güvenliğini sağlamak, 112 acil yanıt sistemini aktive etmek, olay yerindeki bireyleri yönlendirmek, hayat kurtarıcı tekniklerle kazazedenin durumunun kötüleşmesini engellemek ve profesyonel sağlık ekibine yardımcı olmaktır (Ekşi, 2015:20). Acil durum olaylarının hangi zaman diliminde meydana geleceği bilinmediği için evlerde, iş yerlerinde ve okullarda ilkyardımın nasıl yapılacağını bilen birilerinin olması, hayat kurtarıcı kritik müdahalelerin yapılabilmesi için önemlidir. Bununla birlikte, her bireyin ilkyardım uygulamalarını öğrenme görevi bulunmaktadır (HSC, 2012:1).

Acil sağlık görevlileri olay yerine ulaşana kadar ilkyardımcının yaşam kurtarıcı önlemleri alması ve toplumun yaşam kurtarma zincirinin ilk iki basamağında aktif rol alması etkin hastane öncesi acil sağlık hizmetleri açısından önemli görülmektedir. Çalışma, Artvin

Çoruh Üniversitesi'nde yapılmış olup, ilkyardım dersi alan Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı ile ilkyardım dersi almayan Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerinin ilkyardım bilgi düzeylerinin ve tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonucu ortaya çıkacak veriler, üniversite öğreniminin, ilkyardım eğitimlerinin yaygınlaştırılması için fırsat oluşturabilecek olması adına önemli görülmektedir.

1. Gereç ve Yöntem

Tanımlayıcı tipte bir çalışma olarak planlanan araştırma, 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi içerisinde yapılmıştır. Araştırmaya Artvin Çoruh Üniversitesi etik kurul kararı sonrası Artvin Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü'nün izni alınarak başlanmıştır. Araştırmanın evrenini Artvin Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem, ilkyardım dersi alan Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı ve ilkyardım dersi almayan Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerinden oluşturulmuştur. Çalışmada Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programından 55, Ormancılık ve Orman Ürünleri Programından 188 öğrenci olmak üzere toplam 243 öğrenci yer almıştır.

Anketler, sözlü onam ile gönüllü katılım esasına göre uygulanmıştır. Anket formları, 5'i tanımlayıcı, 12'si ilkyardım bilgisi ve 6'sı da ilkyardım ile ilgili tutumları belirlemeye yönelik olmak üzere toplam 23 sorudan oluşturulmuştur. Tek doğru cevabı olan çoktan seçmeli 12 ilkyardım bilgi sorusunun (Tablo 1) her doğru cevabı için 1 puan verilerek öğrencilerin ilkyardım bilgi puanı hesaplanmıştır. İlk yardım bilgisini ölçen sorulardan alınacak en düşük puan 0, en yüksek puan 12'dir. Veriler SPSS 16.0 istatistik programında tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi, çoklu gruplar için ANOVA testi kullanılarak değerlendirilmiş, $P < 0,05$ düzeyi anlamlı kabul edilmiştir.

Tablo 1: Bilgi Düzeyini Ölçen Soruların Konu Başlıkları

Konu Başlıkları
1- İlk yardımın tanımını ve uygulamaya yetkili kişiyi bilme
2- İlk yardım uygulamasında hava yolu kontrolünü sağlama bilgi düzeyi
3- Hasta taşıma önceliklerini bilme
4- Kanama durdurma yöntemlerini bilme
5- Burun kanamasında uygulanacak teknikleri bilme
6- Yabancı cisim batmalarında ilkyardım uygulamasını bilme
7- Bayılma durumlarına ilkyardım uygulamasını bilme
8- Sara nöbeti esnasında yapılması gerekenleri bilme
9- Solunum yoluna yabancı cisim kaçmasında yapılacakları bilme
10- Yanıklı kişiye yaklaşımı bilme
11- Çamaşır suyu gibi ürünlerin içilmesi durumunda yapılabilecekleri bilme
12- Hayvan ısırıklarında yapılması gerekenleri bilme

2. Bulgular

Araştırmaya yaşları 15-19 arası 55, 20-24 arası 168, 25-29 arası 15, 30-34 arası 2 ve 35-39 arası 3 olmak üzere toplam 243 öğrenci katılmıştır. Çalışma grubunun 188 kişisini Ormancılık ve Orman Ürünleri (%77,4) ve 55 kişisini Sivil Savunma ve İtfaiyecilik (%22,6) öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya katılanların %8,2'sini kadınlar (sivil savunma ve itfaiyecilik programı 4 kadın, ormancılık ve orman ürünleri programı 16 kadın), %91,8' ini erkekler (sivil savunma ve itfaiyecilik programı 50 erkek, ormancılık ve orman ürünleri programı 173 erkek) oluşturmaktadır. Çalışmanın %55,6'sını 1. Sınıflar (sivil savunma ve itfaiyecilik programı 24 kişi, ormancılık ve orman ürünleri programı 110 kişi), %44,4'ünü 2. Sınıflar (sivil savunma ve itfaiyecilik programı 30 kişi, ormancılık ve orman ürünleri programı 79 kişi) oluşturmaktadır (Tablo 2).

Tablo 2: Öğrencilerin Bazı Sosyo-Demografik Özellikleri

Cinsiyet	N	%
Kadın	22	8,2
Erkek	221	91,8
Yaş Grupları		
15-19	55	22,6
20-24	168	69,1
25-29	15	6,2
30-34	2	0,8
35-39	3	1,2
Program		
Sivil Savunma ve İtfaiyecilik	55	22,6
Ormancılık ve Orman Ürünleri	188	77,4
Sınıf		
1. Sınıf	135	55,6
2. Sınıf	108	44,4
Eğitim Türü		
1. Öğretim	168	69,1
2. Öğretim	75	30,9

İlkyardım eğitimi alanlar %44,0, ilkyardım eğitimi almayanlar %54,3 olarak belirlenmiştir. İlk yardım eğitimi alanların eğitim aldıkları yerlere göre dağılımları; %58,1 sürücü kursları, %10,3 milli eğitim bakanlığı kursları, %2,9 sağlık bakanlığı kursları, %2,9 askerlik esnasında ve diğer kurslarda %25,7 olarak tespit edilmiştir. İlk yardım eğitimi alanlar

ve almayanlar arasında ilkyardım bilgi düzeyi açısından ($p<0,001$) istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 3: İlk Yardım Eğitimi Alma Durumu ve Alınan Yerler

İlk yardım eğitimi alma durumu	N	Yüzde	İBP Ortalama	P Değeri
İlk yardım eğitimi almayanlar	107	44,0	5,4	0,001
İlk yardım eğitimi alanlar	136	54,3	6,4	

İlk Yardım Eğitimi Alınan Yerler	N	Yüzde	İBP Ortalama	P Değeri
Sürücü Kursu	79	58,1	6,2	
Milli Eğitim Bakanlığı Kursları	14	10,3	5,4	0,046
Sağlık Bakanlığı Kursları	4	2,9	9	
Askerlik	4	2,9	6,3	
Diğer	35	25,7	7	

Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programında okuyan 47 öğrenci (%94) ilkyardım dersi aldığını, 3 öğrenci (%6) ilkyardım dersi almadığını belirtmiştir (Tablo 4).

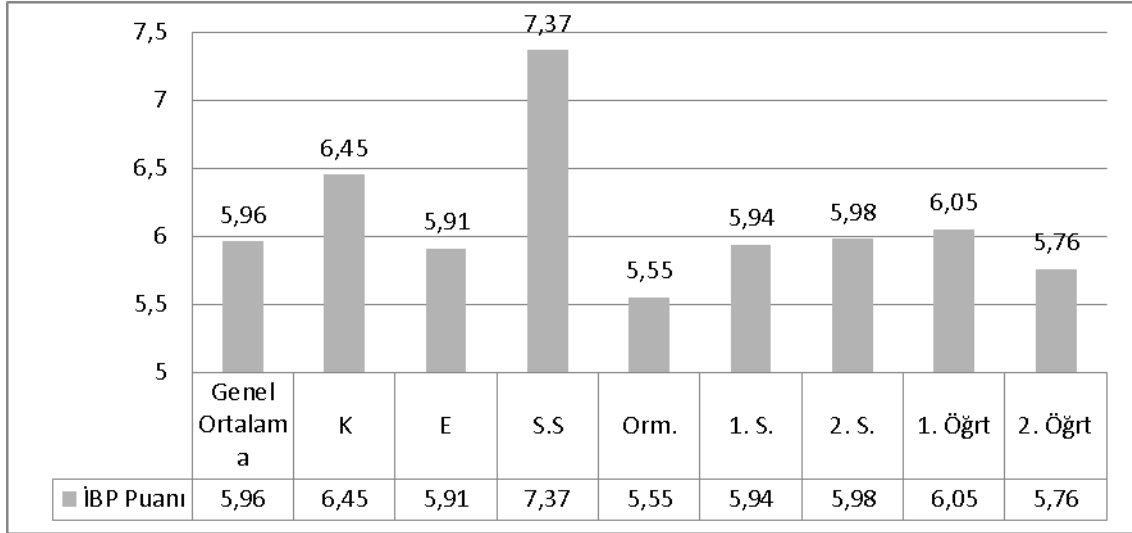
Tablo 4: Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı Öğrencilerinin İlk Yardım Dersi Alma Durumu

İlk Yardım Dersi Alma Durumu	N	Yüzde
İlk yardım dersi alanlar	47	94
İlk yardım dersi almayanlar	3	6

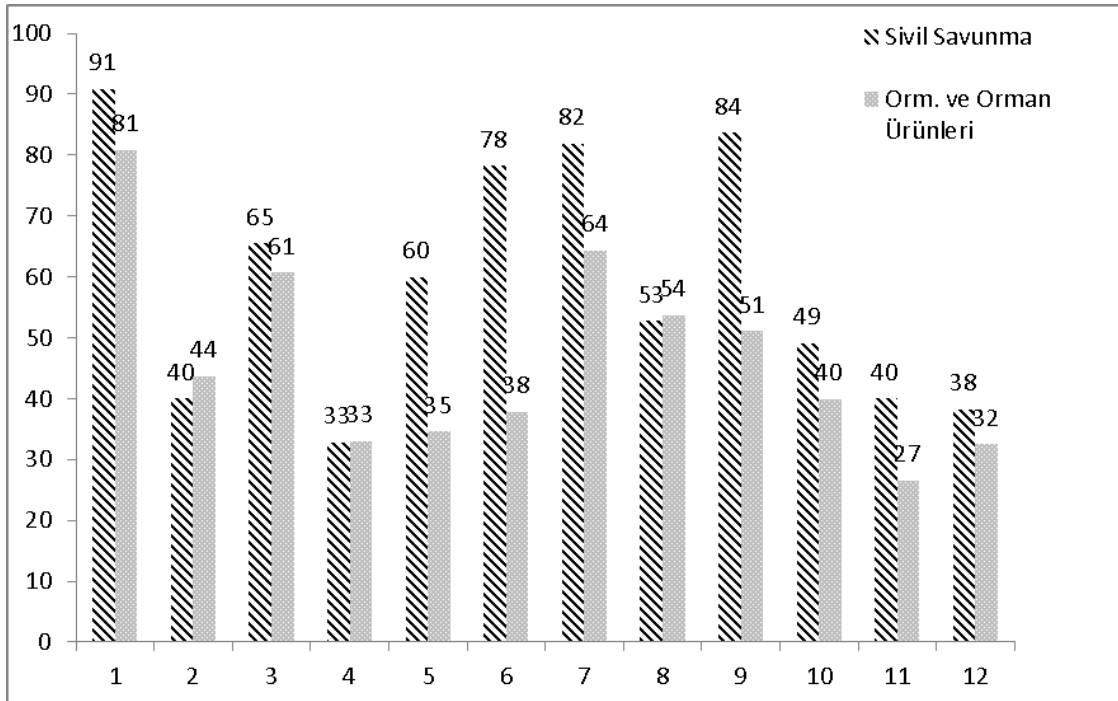
İlk yardım bilgi düzeyi puan ortalamaları alındığında genel ortalama 5,96 olarak belirlenmiştir. Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı (S.S) öğrencilerin İBP ortalamaları (7,37), Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı (ORM.) öğrencilerine göre (5,55) anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur. Kadınların, (6,45) erkeklere (5,91) göre daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür (Şekil 1).

Bilgi düzeyini içeren soruların doğru cevaplama yüzdelerine bakıldığında, en çok doğru yanıt verilen üç konu başlığı ilkyardımın tanımı ve uygulamaya yetkili kişiyi bilme (%83,1), bayılma durumlarına ilkyardım uygulamasını bilme (%68,3) ve hasta taşıma önceliklerini bilme (%61,7) ile ilgili sorular olmuştur. En az doğru yanıt verilen üç konu ise çamaşır suyu gibi ürünlerin içilmesi durumunda yapılabilecekleri bilme (%29,6) , kanama durdurma yöntemlerini

bilme (%32,9) ve hayvan ısırıklarında yapılması gerekenleri bilme (%33,7) konularıyla ilgili sorular olmuştur. Öğrencilerin acil durum esnasında kazazedede de bakması gereken hava yolu kontrolü uygulamasını bilme oranı, %42,8 olarak tespit edilmiştir (Şekil 2).

Şekil 1: Tüm grupların cinsiyet, program ve öğrenim türüne göre ilkyardım bilgi puanı ortalamaları ($p<0,05$)

Şekil 2: Bilgi düzeyini ölçen sorulara doğru yanıt verme yüzdeleri

Katılımcılardan %10,0'ı 1-3 ay önce, %16,7'si 4-6 ay önce, %11,7'si 10-12 ay önce %36,7'si 1-2 yıl önce, %15,8'i 3-4 yıl önce, %9,2'si 5 ve üzeri yıl önce eğitim almıştır (Tablo 5).

Tablo 5: Alınan Eğitimin Üzerinden Geçen Zaman ve Puan Ortalamaları

Alınan eğitimin üzerinden geçen zaman	N	%	İBP Puanı	P Değeri
1-3 ay önce	12	10,0	7,1	0,006
4-6 ay önce	20	16,7	7,5	
10-12 ay önce	14	11,7	7,9	
1-2 yıl önce	44	36,7	6,3	
3-4 yıl önce	19	15,8	5,2	
5 yıl ve üzeri	11	9,2	6,2	

Araştırmaya katılanların %67,5'i ilkyardım eğitimi almak istediklerini, %32,5'i ilkyardım bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu eğitim almak istemediklerini belirtmişlerdir (Tablo 6).

Tablo 6: Katılımcıların Eğitim Almayı İsteme Durumu

Eğitim Alma isteği	N	%	İBP Puanı	P değeri
Evet	164	67,5	6,1	0,166
Hayır	75	32,5	5,6	

3. Tartışma

Nayir ve arkadaşlarının öğretmenler üzerinde yapmış olduğu çalışmada ilkyardım eğitimi almayanların oranı %61,5 olarak tespit edilmiştir (Nayir vd., 2011:123-127). Bu çalışmaya katılanların %44,0'ı ilkyardım eğitimi almadığını belirtmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, literatüre paralel bir şekilde üniversite eğitim düzeye gelmiş olan bireylerde ilkyardım eğitimi alma durumunun düşük olduğu göstermektedir. Özellikle gelişmiş ülkelerde ilkyardım eğitimleri daha yaygın yapılmaktadır. Türkiye'de de hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinin etkinliğini artırma adına, ilkyardım eğitimlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Bakar ve Maral'ın 2010 yılında yapmış oldukları çalışmada, meslek eğitiminin içerisinde ilkyardım eğitimi almış olmak, ilkyardım bilgi düzeyinin anlamlı oranda artmasını sağladığı bulgulanmıştır (Bakar ve Maral, 2010:45). Yine Çelikli ve arkadaşlarının 2012 yılında

yapmış oldukları çalışmada, ilkyardım bilgi düzeyinde ilkyardım eğitimi almış olmanın başka değişkenlerle birlikte etkili olduğu ve acil sağlık hizmetleri bağlantılı mesleklerde ilkyardım bilgi düzeyinin daha yüksek olduğu belirtilmektedir (Çelikli vd., 2012:131). Bu çalışmada yer alan ve müfredatında ilkyardım dersi yer alan Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı öğrencilerinde ilkyardım bilgi seviyesi, müfredatında ilkyardım dersi almayan Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerine göre daha yüksektir. Bunda ilkyardım eğitimi almış olmakla birlikte, acil yardım ve kurtarma ile bağlantılı olan sivil savunma ve itfaiyecilik meslek eğitiminde, ilkyardım konusunda farkındalığın yüksek olması da etkili olabilir.

Polat ve Turacı'nın 2003 yılında bir polis okulunda yapmış oldukları çalışmada, polis adaylarının bilgi düzeyi ilkyardım konusuna göre değişmekle birlikte, ilkyardım tanımı ve hayati bulguların değerlendirilmesi gibi konularda, %80'lerin üzerinde bulgulanmıştır (Polat ve Turacı, 2003:28). Yine Sönmez ve arkadaşlarının 2014 yılında yapmış oldukları çalışmada, okul öncesi öğretmenlerde ilkyardım bilgilerini doğru bilme oranları yaklaşık %40 ila %50 arasında değişmektedir (Sönmez vd., 2014:239). Bununla birlikte bu çalışma sonuçlarından her türlü kazaya (trafik kazası, araç içi sıkışma, yangın, yüksekten düşme, yaralanma, kentsel kurtarma vb.) müdahale etmesi beklenen Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı öğrencilerinde ilkyardım bilgisinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. En düşük puana sahip sorular, kanama durdurma yöntemlerini bilme, hayvan ısırıklarında yapılması gerekenleri bilme ve ilkyardım uygulamasında hava yolu kontrolünü sağlanmasına yönelik olanlardır. İlkyardım dersi aldıkları halde İBP'nin düşük olması öğrencilerin sağlık derslerinde zorlanmalarından, ilgi düzeylerinin azlığı ve ders yoğunluğunun fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Sivil Savunma ve İtfaiyecilik gibi insan hayatında doğrudan etkili olabilecek meslek grubu eğitimlerinde, ilkyardım eğitimlerinin daha etkili hale getirilmesi gerekmektedir.

Altıntop ve arkadaşları tarafından Samsun il merkezinde görev yapan trafik polisleri üzerinde yapılan bir çalışmada, dış kanamayı durdurmak için kanayan yerin üzerine bası yapmak en etkin yöntemdir sorusuna eğitim öncesi verilen doğru cevap oranı %23,3 iken eğitim sonrası verilen doğru cevap %62,9 olarak bulunmuştur (Altıntop vd., 2000:53-56). Bu çalışmada, ilkyardım bilgisi ölçen sorulara öğrenciler tarafından verilen cevaplar değerlendirildiğinde, bazı konularda ilkyardım eğitimlerinin daha etkin verilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada, kanama durdurma yöntemlerini bilme ile ilgili soruya katılımcılar, %32,9 oranında doğru cevap vermişlerdir. Katılımcıların acil durumlarda kanama gibi kritik olaylara müdahale etme konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Kanama kontrol yöntemlerini doğru bilme, ciddi bir kanaması olan yaralı için hayat kurtarıcı olabilmektedir. İlkyardım eğitimlerinde hayat kurtarıcı müdahalelerin pratik eğitimlerle desteklenmesi, ilkyardım eğitiminin etkinliğini arttırabilir (Bayram 2016:443; Soysal 2016:65).

Akköse ve arkadaşları yaptığı bir çalışmada 1996-2004 yılları arasında Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisine 191.536 hastanın başvuru yaptığını bu hastalardan zehirlenme olgusuyla başvuruların sayısının 3384 kişi olduğunu belirtmişlerdir. Zehirlenme durumuyla başvuran hastalardan ise 119 kişinin korozif madde alımıyla başvuru yaptığını tespit etmişlerdir (Akköse vd., 2006). Korozif maddelerin yanlışlıkla içilmesinde, yaralılarda kusturulmaması gereken durumların bilinmemesi, yararlıların durumunun daha da kötüye gitmesine hatta ölüme sonuçlanmasına yol açabilir. Coşkun ve arkadaşları tarafından 2008 yılında Çankırı Eldivan ilçe merkezinde yapılan bir çalışmada katılımcılar tarafından yılan ısırması ve akrep sokması durumunda uygulanacak doğru ilkyardım bilgisi son derece düşük çıkmıştır (Coşkun vd., 2008:15). Bu çalışmada da katılımcıların çamaşır suyu gibi korozif madde içilen durumlarda ve hayvan ısırıklarında yapılması gereken ilkyardım sorularına yönelik verdikleri doğru cevapların oldukça düşük olduğu bulunmuştur. İlkyardım eğitimlerinde toplumların sık karşılaştığı ve ölümcül sonuçların oluşabileceği özel durumlara yönelik farkındalığın artırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Hayvan ısırıklarının ilkyardım müdahalesi ısırılan hayvan türüne göre farklılık göstermektedir. Örneğin: arı sokmaları, akrep sokmaları, yılan sokmalarında soğuk uygulama yapılırken deniz canlılarının sokmasında uygulama değişerek sıcak uygulama yapılmalıdır. Sıcak uygulama yapılması gereken deniz hayvanları ısırıklarında yapılan soğuk uygulama tablonun daha da kötüleşmesine yol açabilir. Hayvan ısırıkları sonucu oluşabilecek korkulu tablolardan biriside kuduzdur. Kuduzda yara bakımı şüpheli temas profilaksisinde en önemli adımdır ve kuduz virüsü geçişini yüksek oranda azaltmaktadır. Bütün ısırık ve tırmık yaraları hemen bol su ve sabunla iyice yıkanmalı ve yara kenarları povidon-iodin gibi virüsidal ajanlarla temizlenmelidir (Yapıcı vd., 2015:186).Serinken ve arkadaşlarının 2011 yılında yaptıkları çalışmada, arı sokması durumunda yapılacak ilkyardım uygulamaları ile ilgili soruya katılımcıların yaklaşık yüzde yetmiş doğru yanıt vermiştir (Serinken vd., 2011:447). Çalışmamızda ise katılımcılar hayvan ısırıklarında yapılması gerekenleri bilme sorusuna, doğru yanıt yüzde otuzlar seviyesindedir. Özellikle Orman Ürünleri Programı öğrencilerinde bilgi durumunun oldukça düşük olması dikkat çekicidir. Oysa bu programda eğitim gören öğrencilerin meslek hayatlarında hayvan ısırıkları ile karşılaşma riski oldukça yüksektir. Meslek eğitimleri içerisinde, ilkyardım eğitimleri planlanırken mesleğe özel risklere yönelik eğitimlere ağırlık verilmesinde yarar bulunmaktadır.

Sonuç

Yapılan bu çalışmada Sivil Savunma ve İtfaiyecilik ile Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerinin İBP puanlarının orta düzeyde olduğu, %55.2' lik bir kısmının ilkyardım konusunda kendilerini yetersiz gördükleri ilkyardım dersi verilmesine ve yapılacak olan eğitim çalışmalarına karşı istekli oldukları tespit edilmiştir. Dönem içerisinde ilkyardım dersi alan Sivil Savunma ve İtfaiyecilik Programı öğrencilerinin İBP'sinin, Ormancılık ve Orman Ürünleri Programı öğrencilerinden yüksek olduğu görülmektedir. Meslek eğitiminde ilkyardım bilgi düzeyinde, Eğitim hayatının herhangi bir döneminde ilkyardım eğitimi almış olmak, ilkyardım bilgi düzeyinde etkilidir.

Mesleki eğitimde ilkyardım eğitimlerinin, mesleğin niteliklerine ve meslek üyelerinin sık karşılaştıkları risklere göre revize edilmesinde yarar bulunmaktadır. Yine toplumlar tarafından sık karşılaşılan ve ölümcül sonuç oluşturabilen korozif madde içilmesi, büyük kanamalar, hayvan ısırıkları gibi konuların ilkyardım müfredatındaki yeri gözden geçirilmeli, özellikle üniversite eğitimlerinde verilecek olan ilkyardım derslerinde bu konulardaki farkındalık artırılmalı ve ilkyardım eğitimleri, pratik eğitimlerle desteklenerek bilgi seviyesi artırılmalıdır.

Teşekkür

Çalışmamız sırasında yardımlarından dolayı Yrd.Doç.Dr. Mehmet KÜÇÜK' e teşekkür ederiz.

Kaynaklar

Akköse Aydın, Ş., Köksal, Ö., Fedakar, R., Emircan, Ş., & Durmuş, O. (2006). 1996-2004 Yılları Arasındaki Erişkin Zehirlenme Olguları. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi. 32(1):25-27.

Altıntop, L., DüNDAR, C., Güven, H., Doğanay, Z., ve Topbaş, M. (2000). Samsun İl Merkezinde Görev Yapan Trafik Polislerinin İlk Yardım Eğitimi Öncesi ve Sonrası Bilgi Düzeyleri. Ulus Travma Acil Cerrahi Dergisi. 6(1):53-56.

Bakar, C. ve Maral, I.(2010). Mesleki Eğitim Merkezinde Ve Düz Lisede Öğrenim Gören Öğrencilerin İlk Yardım Bilgi Düzeylerinin Karşılaştırılması. Türk Tabipler Birliği Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi.Nisan-Mayıs-Haziran 2010:41-47.

Bayram, B. (2016). Kanama ve Şok. Editörler Gürkan Özel, Betül Akbuğa Özel, Cihangir Özcan. Paramedik. 1. Baskı. Güneş Tıp Kitap Evleri. Ankara. 2016. s:443.

Coşkun, C., Özkan, S., & Maral, I. (2008). Çankırı-Eldivan İlçe Merkezinde 0-14 Yaşlar Arasında Çocuğu Olan Annelerin İlk Yardım Bilgi Düzeyleri ve İlk Yardım Gerektiren Durumların Sıklığı. Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi. 2(3):11-18.

Çelikli, S., Yıldırım, GÖ. ve Ekşi, A.(2012). Sağlık Personelinin Güncel Temel Yaşam Desteği Bilgilerinin Değerlendirilmesi. Turkish Journal of Emergency Medicine. 12(3):129-133.

Ekşi, A. (2015). Kitlesele Olaylarda Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetleri Yönetimi. Kitapana Yayınları. İzmir.

Kaplan, S. (2016). İlk Yardım. Songür Yayınları. Ankara.

Nayir, T., Uskun, E., Türkoğlu, H., Uzun, E., Öztürk, M., Nesimi Kişioğlu, A. (2011). Isparta İl Merkezinde Görevli Öğretmenlerin İlk Yardım Bilgi Düzeyleri Ve Tutumları. S.D.Ü. Tıp Dergisi. 18(4):123-127.

Polat, SA. ve Turacı, G.(2003). Bir Polis Okulundaki Öğrencilerin İlk Yardım Konusundaki Bilgi ve Tutumları. AÜTD. 2003(35):27-32.

Serinken, M., Türkçüer, İ., Karcıoğlu, Ö., Akkaya, S., & Uyanık, E. (2011). Kadımların Başına Gelen Ev Kazaları ve İlk Yardım Bilgi Düzeyleri. Ulus Travma Acil Cerrahi Dergisi, 17(5):445-449.

Soysal, G.E. (2016). Kanamalar. Arzu İlçe. Temel İlk Yardım ve Acil Bakım. 1. Baskı. Göktuğ Basın Yayın Dağıtım. Ankara. 2016. s:65.

Sönmez, Y., Uskun, E. ve Pehlivan, A.(2014). Okul öncesi öğretmenlerinin temel ilk yardım uygulamalarına ilişkin bilgi düzeyleri, Isparta örneği. Türk Pediatri Araştırmaları. 2014(49):238-46.

Yapıcı, A. K., Kaldırım, Ü., Arzıman, İ., Tuncer, S. K., Karakaş, A., & Altınel, Ö. (2015). Kuduz Şüpheli Köpek ısırıklarına Bağlı Yaralanmalara Yaklaşım: Üç Olgu. Gülhane Tıp Dergisi. 57(2): 184-187.

HSC (2012). Health And Safety Classes, Redding CPR And First Aid Web Site. <https://reddingcpr.wordpress.com/2012/09/17/first-aid-course-and-its-importance-in-our-daily-life/>. Temmuz 13, 2017.

IFRC (2011). International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies Web Site. <http://www.ifrc.org/en/news-and-media/features/historical-background---first-aid-for-all/>. Temmuz 13, 2017.

SB (2015). Sağlık Bakanlığı. İlk Yardım Yönetmeliği (Resmi Gazete Tarih: 29 07 2015 Sayı: 29429). Web Site. <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2015/07/20150729-2.htm>. Temmuz 13, 2017.

